b omnia in cruce fixit vt triū
c p̄hās ea in ſemetipō reſur
b gēs i corpe ⁊ pr̄is nomē i
c pr̄ibꝰ filio ⁊ filij nomē pr̄i
d reſtituēs i filijs ſine prin-
e f g cipio ſine fine: oñdēs vnū
h i ſe cū pr̄e eſſe q̄ꝛ vnꝰ ē In q̊
euāgelio vtile eſt deſiderā
k tibꝰ deū ſic p̄ꝛia vł media
l vel p̄fecta cognoſcere vt ⁊
m vocationē apl̄i ⁊ opꝰ euā-
n gelij ⁊ dilectionē dei i car
ne naſcentis p̄ vniuerſa le
gētes itelligāt: atq̧ id i eo
o in q̊ rep̄hēſi ſt̄ ⁊ app̄hēde-
p re appetunt recognoſcāt.
q r Nobis enī in hoc ſtudio
s argumenti fuit ⁊ fidem fa-
t cte rei tradere: ⁊ operātis
v dei intelligendam diligen
y ter eſſe diſpoſitionem que
x rentibus non tacere.

Explicit argumētū. Se-
quit̄ ꝓlogus in matheum

a Mathēꝰ cū p̄ꝛio p̄-
dicaſſet euāgeliū i
iudea volēs trāſi-
re ad gētes p̄ꝛimꝰ
euangeliū ſcripſit hebꝛai-
ce q̊d fratribꝰ a q̄bus ibat
b ad memoꝛiā reliquit. Sic
eñi neceſſe fuit ad cōfirma
tionē fidei euāgeliū p̄dica
c re ſic et ꝯtra hereticos ſcri
b bi. Cū aūt plures euāgeli-
um ſcripſerint q̄tuoꝛ ei ha
bent auctis teſtimonium:
q̄ꝛ p̄ quattuoꝛ mundi p̄tes
fidē nūciāt trinitatis: ⁊ ſūt
quaſi quattuoꝛ rote i qua-
driga domini q̄ vehit euꝫ
p̄ p̄dicatiōem euangelij et
genus humanū quadrifi-
da moꝛte p̄ēptuꝫ eoꝝ erat

[illegible] ati gehenne deſtruxit. ſequit̄. b Vt
[illegible] etipō. i. deuincens in coꝛpoꝛe ꝓp̄ꝛio.
[illegible] p̄e ⁊c̄. Ad euidētiam huiꝰ lr̄e ꝯſiderā
[illegible] correlatiue dicūtur. relatiua aūt poſi-
[illegible] ipta ſe perimūt. igitur q̄ꝛ iudei noluerūt
[illegible] abe
[illegible] pꝛo
[illegible] ierūt
[illegible] ae. i. imi
tatoꝛes ip̄iꝰ p̄ fidem
⁊ p̄ ꝯñs abꝛaā ⁊ cete
ri p̄ꝛes deſierūt eſſe
p̄ꝛes eoꝝ. gētiles āt
ecōuerſo ad p̄dicati
onē apl̄oꝝ receperūt
fidē xp̄i. ⁊ iō in loco
iudeoꝝ a fide abꝛae
recedentiū facti ſūt
filij abꝛae. ⁊ ſic p̄ꝛni-
tas q̄ deſierat eſſe in
abꝛaā ⁊ ceteris patri
bus reſtituta ē p̄ fili
ationē gentiū: q̄ fa-
cti ſunt imitatoꝛes
eoꝝ p̄ fidē: ⁊ ecōtra-
rio ſibi filiatio reſti-
tuta eſt in ipſis cre-
dētibus: reſtituta p̄-
dicta p̄ꝛnitate. quia
hec ē nā correlatiuo
rū: vt dictū ē. ⁊ hoc ē
q̊d dicit Hierony.
c Reſurgēs in coꝛ
poꝛe. ſ. xp̄s. ⁊ p̄cipi-
ens p̄dicare baptiſ-
mū p̄nie in oēs gen
tes factus eſt reſtituēs. b Nomē p̄ꝛis in p̄ꝛibus. ſ. anti
quis. c Filio. hoc eſt ad honoꝛē filij. q̄ꝛ hoc cecidit ad
honoꝛē xp̄i. d Et filij nomē reſtituēs in filijs. i. in gen-
tibus fidē recipiētibus. e Patri. hoc eſt ad honoꝛem
p̄ꝛis eterni. f Sine p̄ncipio ſine fine. q̄ꝛ xp̄us ſm̄ diui
nitatē manet ineternū. g Oſtendēs vnū deū ſe eſſe cū
patre. p̄ op̄a. ſ. diuinitatis q̄ egit. q̄ꝛ ꝓp̄ꝛia op̄atio vniuſcu
iuſq̧ rei oñdit naturā eius. h Quia vnꝰ eſt. ſ. deꝰ qui
eſt pater ⁊ filiꝰ. q̄ꝛ nō ſunt duo dij ſ; vnus deus. i In q̊
euangelio. Hec eſt q̄rta pars hꝰ ꝓlogi in q̄ oñdit̄ vtilitas
huius euāgelij mathei. Et p̄ oñdit̄ iſta vtilitas in genera
li reſpectu oīm fideliū. ſcd̄o oñditur i ſpāli q̄ꝫtū ad beatuꝫ
Hiero. ibi. In nobis. n. hoc ⁊c̄. In p̄ꝛima ergo p̄te oñditur
vtilitas q̄ꝫtū ad q̄ttuoꝛ: q̄ꝛ illi q̄ legūt hoc euāgeliū p̄fecte:
illi p̄nt p̄pendere miam dei in vocatōne mathei ad ſtatū
apl̄icū: ⁊ diligētiā apl̄i in ſcribēdo euāgeliū: ⁊ dilectioneꝫ
dei: ex qua voluit incarnari: ⁊ p̄fectionē hūanā q̄ in cōiū
ctione ad deū p̄ fruitiōem. q̄ꝛ voluit ſibi naturā humanā
cōiungere p̄ ip̄ius aſſumptiōem. ⁊ h̄ eſt q̊d dicit. i In
quo euāgelio vtile ē deſiderātibꝰ deū. i. noticiam dei.
k Sic p̄ꝛima vel media. i. p̄ncipiū. mediū ⁊ finē hꝰ euan-
gelij in quo cōſiſtit p̄fectio. l Vt ⁊ intelligāt vocatio-
nē apl̄i in quo cōſiſtit p̄fectio. q̄ꝛ de hoc fit ibi mētio.
m Et opus euāgelij. q̊d ip̄e ſcripſit fideliter. n Et di
lectiōem dei in carne naſcētis. q̄ꝛ ex dilectōne voluit icar-
nari. ſequit̄. o In quo rep̄henſi ſunt. i. ad hoc vtile eſt
euāgeliū hoc vt legētes ip̄m. p Recognoſcāt in eo. i. i
xp̄o eſſe ſupple id. o In quo rep̄henſi ſunt: ⁊ app̄hen
dere appetūt. i. ip̄am diuinitatē cui natura nr̄a cōiuncta ē
in xp̄o in vnitate ſuppoſiti p̄ incarnationē. ⁊ quā app̄hen
dere q̄rimus p̄ fruitiōem: ⁊ accipit̄ ibi iſte modus loquē-
di ep̄l̄e ad Phil̄. iij. vbi dicit ſic apl̄s. Sequoꝛ aūt ſi quō
app̄hendam in q̊ ⁊ comp̄hēſus ſum. q Nobis. n. hic
tangit̄ motiuū Hiero. ad transferendū ſeu exponēdum
mathei euāgeliū. ſ. vt traderet certitudinē rei geſte in euā
gelio mathei: vbi oſtenditur vera diuinitas ⁊ vera hūani
tas ieſu xp̄i. ⁊ hoc eſt q̊d dicit. q Nobis eñi in hoc ⁊c̄.
id eſt rōnis motiue. q̄ꝛ argumentū quedā rō eſt. r In
hoc ſtudio. i. ad ſtudendū in h̄ euāgelio transferēdo ⁊ ex-
ponendo. s Et fidē. ⁊ p̄ id eſt. certitudinē. t Facte
rei tradere. i. geſtoꝝ
xp̄i ⁊ nō tacere: ſed
magis ſupple decla
rare. y Querēti-
bus. i. ſcire volētibꝰ
x Diſpōeꝫ dei ope
rantis in carne. ſ. aſ-
ſumpta. v Intel
ligendā eſſe diligen
ter. hoc ē cū mag̃ di-
ligētia ⁊ ſtudio. q̄ a
talibus reuelat̄ euā-
gelij diligētia: ſm̄ q̄
d̄ꝛ infra. vij. Queri-
te ⁊ inuenietis: pul-
ſate ⁊ ap̄ietur vobis
a Mathēꝰ. Pro
logus iſte di
uidit̄ i duas
partes. q̄ꝛ p̄ ſcriptoꝛ
huiꝰ euēgelij mani-
feſtat̄. ſcd̄o ſui euan
gelij auctoꝛitas de-
clarat̄. ibi. Cū auteꝫ
plures. In p̄ꝛima p̄te
oñditur q̄ñ ſcripſit.
q̄ꝛ p̄ꝛimus inter alias
euāgeliſtas. vbi ſcri
pſit: q̄ꝛ in iudea: q̄lit̄
ſcripſit. q̄ꝛ hebꝛaice.
quare ſcripſit: vt ve-
ritas euāgelij certa maneret apud credētes in iudea: a q̄-
bus recedebat volēs p̄dicare gētilibus: iudeiſq̧ ꝓ maio-
ri p̄te in infidelitate obſtinatis. hoc eñi fuerat eis p̄ceptū
a dn̄o. ſm̄ q̄ d̄ꝛ Act. xiij. Vobiſ aūt opoꝛtebat p̄ꝛimū loqui
verbū dei: ſ; q̄ñ repuliſtis illō: ⁊ vos indignos iudicaſtis
eterne vite: ecce cōuertimur ad gētes. ſic. n. nobis p̄cepit
deus. hac igitur de cā mathēꝰ volens trāſire ad cōuerſiōꝫ
gentiliū ſcripſit fidelibꝰ in iudea remanētibus euāgeliū:
vt illuc cōcurrerēt ꝓ certa regula ad euitandū erroꝛes he
reticoꝝ inſurgentiū. ⁊ hoc eſt q̊d ſubdit b Sicut ei ⁊c̄.
p̄dicatione. ſ. cōfirmata euidētibus ſignis. vt d̄ꝛ Mar. vl.
c Sic ⁊ ꝯ hereticos ſcribi: vt ceſſantibꝰ miracul̄ poſſemꝰ
recurrere ad doctrinā euāgelicā: doctrinis ⁊ miracul̄ cōfir
matā: ſicut ad regulā certā: hereſes inſurgētes cōfutantē.
d Cū aūt pl̄es ⁊c̄. Hic oñdit euāgeliū mathei autenticū
⁊ p̄ oñdit q̊d dictū ē. ſcd̄o declarat̄ quoddā ibi poſicū. ibi.
Deſignātur. In p̄ꝛima p̄te d̄ꝛ q̄ ſic pl̄es ſcripſerūt euāgeliū.
Et aliq̄ ſcripſerūt ſb̄ noīe apl̄oꝝ ⁊ diſcipl̄oꝝ xp̄i: immiſcētes ei
dē falſitates vt faciliꝰ ſb̄ noīe apl̄oꝝ fideles deciperēt: ⁊ ad h̄
euitandū q̄ttuoꝛ euāgelia. quoꝝ ſcriptoꝛes ſunt certi ⁊ no
ti: ſunt ab eccleſia recepta ⁊ app̄ꝛobata. Et h̄ rōnabilit̄. q̄ꝛ
numerꝰ q̄ternariꝰ euāgelioꝝ fuit p̄figuratꝰ Ezech. j. vt p̄-
dictū ē. Sūt ei euāgeliſte q̄ſi q̄ttuoꝛ rote in q̄driga domi
q̄bus poꝛtat̄ fides xp̄i p̄ totū mundū: ſilr̄ genꝰ humanū
q̄druplici moꝛte fuit p̄emptū in transgreſſione ade. p̄ꝛimo
moꝛte culpe. ſcd̄o moꝛte nature. q̄ꝛ p̄ hoc incurrimꝰ neceſ-
ſitatē moꝛiēdi. tercio moꝛte gehēne: q̄ꝛ ex hoc oēs deſcen
debāt ad lymbū vſq̧ ad liberatiōeꝫ p̄ xp̄m factā. q̄rto moꝛ
te ciuilis pene. Eſt eñi moꝛs ciuilis ſeruitꝰ vel exiliū per
q̄ ſcindit̄ aliq̄s a cōitate. Per pctm̄ aūt genus hūanū erat
eiectū a ciuitate celeſti ⁊ ſb̄ditū ſeruituti diaboli. igit̄ con-
ueniēs fuit nūerus q̄ternariꝰ euāgelioꝝ. q̄ꝛ p̄ ip̄oꝝ p̄dica-
tionē genꝰ hūanū q̄drifida moꝛte p̄emptū ⁊ viuificandū
deſignatur. e Deſignant̄ etiā. Hic declarat̄ quoddam
dictū: vicꝫ qualit̄ euāgelia p̄dicta fuerūt p̄figurata Ezeh.

pdicatione viuificādā. vñ ⁊ alioꝝ euāgelia deciderūt: nec recepta ſunt: qꝛ nolebāt pfinitū numerū caſſari e ppter vtutem ſacri. Deſignant etiā euāgeliſte qttuoꝛ figuris: q nō ſunt deceptoꝛie ſ3 iocūdi myſterij ſibi pſcie Matheꝰ in hoie itelligit: qꝛ circa humanitatē xpi principalr imoꝛatur Marcꝰ in leone: qꝛ agit d reſurrectōne. Lucas in vitulo. agēs de ſacerdotio. Johēs in aqla ſcribēs ſacramēta diuinitatis. Chriſtus vo quē deſcribunt hō fuit de vgine natꝰ: vitulꝰ in imolatiōe: leo i reſurrectiōe: aqla in aſcēſiōe. vel in hoie hūanitas: in vitulo ſacerdotiū: i leōe regnū in aqla exprimit diuinitatis ſacrm. ¶ Incipit euāgeliū ſm matheū. ¶ Ca. j.

a b Liber generatio-
c nis ieſu xpi filij
d dauid filij abra-
e am. Abraam ge
f nuit yſaac. yſaac
g autē genit iacob. iacob au
h tem genuit iuda3 ⁊ fratres
i eius. iudas autem genuit
phares ⁊ zarā de thamar.

i. Et ptz ex pdictis qliter in qttuoꝛ facierbus ſignificātur qttuoꝛ euāgeliſte: et ſic ptz textus. ¶ Capitulum. j.

Liber generationis ieſu xpi. Euāgeliū ſm matheū diuidit in duas ptes. qꝛ pͦ ſtabilit ſbiectuz ſuū ſeu declarat ſc3 xpm verū eſſe hoiem: ⁊ verū deū. ſecūdo determiat d redēptiōe nr̄a facta p ipm: q incipit in medio. iiij. ca. ibi. Cum audiſſet ihs q iohānes traditus eēt. iterū pͥma diuidit i qttuoꝛ ſm q qdruplr declarat xp3 v3 deū ⁊ ſm hoiem. Prio eñ declarat h teſtionio āgelico ⁊ pphetico. ſcdo ex illuſtratione celeſti ⁊ veneratiōe regali. tercio ex pdicatōne iohis: ⁊ teſtificatiōe dei patris. qrto ex demōis tēptatōne: ⁊ ſctōꝛu3 angloꝝ obſequio et veneratōne. ſcda incipit. c. ſe. tercia tercio. ⁊ qrta qrto Prima adhuc in duas. qꝛ oñdit veritatē hūane nature eius genealogiā deſcribēdo. ſcdo vitatē diuine nature ⁊ modū ſue cōceptiōis mirabilē oñdendo: ibi. Chriſti aūt gñatio. Prima adhuc diuidit in tres: qꝛ in deſcribēdo genealogiā xpi pmittit quēdā plogū ſeu pfationē. ſcdo ponit eiuſdē genealogie deſcriptiōem: ibi. Abraā. tercio ponit genealogie deſcripte recapitulationē: ibi. Omnes g gñatiōes. In pma g pte ititulat librū ſuū a xpi gñatione di. Liber gñatiōis ⁊c. qa ſcripſit hebraice: vt viſum ē. modus aūt hebreoꝝ ē denominare libros ab eo de quo tractat in pncipio: ſicut dicit liber geneſis. qꝛ in pncipio tractat de creatōne mūdi. Silr matheꝰ qꝛ incipit euāgeliū a genealogia xpi. iō ab ipo denoiat ſeu intitulat ipm. Rō aūt quare incipit a genealogia xpi hoc fuit. qꝛ iudei negabāt ieſum nazarenū eſſe verū xpm ⁊ deſcēdiſſe a dauid. qꝛ galyleus erat. ſm q dr iohan. vij. Nunqd a galylea venit xps. q. d. non. iō ſbditur. Nōne ſcriptura dicit. Quia ex ſemine dauid et de bethleem caſtello vbi erat dauid venit xpus. qſi dicāt. ſic. ⁊ ideo ex hoc volebāt falſe cōcludere q nō eſſet vere xps. nec ex ſemine dauid. Hunc igitur erroꝛem volens matheus excludere in pncipio euāgelij ſui oſtendit ipm a Dauid deſcendētem p ipius genealogiā. oſtendit etiā eum in bethleem natum. vt3 in pn. ſequē. ca. Cum natus eſſ3 ieſus in bethleem iude. licet fuerit in genealogia cōceptus ⁊ nutritus. In deſcribēdo genealogiam ponit duos pr̄es tanq̄ radices: vic3 dauid ⁊ abraam. qꝛ ad iſtos eſt facta ſpecialiter pmiſſio de xpo. Item qꝛ dauid fuit principalis iter reges. abraam inter patriarchas. xps autē debebat deſcēdere ex patriarchis ⁊ regibus. Proponitur aūt dauid ipſi abraam: licet ſit poſterioꝛ ſm tempus ppter eminentiam regie dignitatis. et iterū vt cōuenientius generatiōis oꝛdo texatur. qꝛ ſic a radice vltimo nominata inchoatur. Dicit ergo. a ¶ Liber generatiōis. ſupplendū eſt Hic ē liber ſm modū hebreoꝝ. vbi cōiter fit talis ſuppletio: vt3 Eſa. j. ca. Viſio eſaie filij amos. ſubintelligitur: hec eſt. et eodē mō in pluribus alijs locis. b ¶ Generatiōis. ſ. tpalis. qꝛ generatiōem xpi eternam deſcribit Johānes i pncipio euāgelij ſui c ¶ Iheſu xpi. Ieſus eſt nomen pſone xpus nomen nature. Significat eñ duplicem naturaz in vno ſuppoſito. ſ. diuinam ⁊ humanam. d ¶ Filij dauid ⁊c. Hoc eſt intelligendū ſm naturam humanam tantuz.

vnde dicit apl's Roma. j. Qui factus
uid ſm carnem. e ¶ Abraam ⁊c. Hi
logiam narrare. ⁊ diuidit in tres ptes
quas ponit in iſta genealogia. Prima
⁊ terminatur in dauid incluſiue. ſcda a
te
an
ue
iecho
iechonie incluſiue: vt videbit ⁊ tminat in xpm incluſiue. ſecūda ps incipit: ibi. dauid aūt. tercia ibi Et poſt tranſmigrationem babylonis. In pma ergo pcedit ſic f ¶ Abraā genuit yſaac. nō facit mētionē de yſmahele q fuit filius abraam. qꝛ per ipm ñ deſcēdit xps. ſ3 p yſaac erat pmiſſus eiꝰ aduentꝰ: ſm q ſcribitur Geñ. xxj In yſaac vocabit tibi ſemen. ⁊ eadē rōne nō fit mentio de eſau: cum ſbditur. g ¶ yſaac autem genuit iacob. qꝛ anteq̄ eſſent nati: iacob fuit a deo dilectus: vt p ipm deſcēderet xpus. vt hr̄ Malach. j. Jacob dilexi. Eſau aūt odio habui. Cōſiderādū igit q hic deſcribit genealogia xpi deſcēdendo. qꝛ matheꝰ voluit oñdere aſſūptionē ifirmitatis nr̄e a deo vt dic aug. de cōcoꝛdia euāgeliſtarū. ecōtrario aūt Lu. deſcribit eā aſcēdendo. qꝛ volebat oñdere reductionē hūane nāe i deū ⁊ iō incipit genealogiam xpi pꝰ baptiſmū. qꝛ pꝰ baptiſmū reducimur in deū. ſequitur. h ¶ Jacob āt genuit iudā ⁊ frēs eiꝰ. l3 aūt xps de iuda deſcēderit. tñ fr̄ eiꝰ cū eo noiat. qꝛ fuert pr̄es ppl'i iſrl'itici. ⁊ ab eis duodeci tribꝰ iſrl' noiant. ſequit. i ¶ Judas aūt genuit ⁊c. Hieronimꝰ aūt reddēs rōem qre iſta thamar expmit ſic dic. Notādū in genealogia ſaluatoꝛis nullā ſctārū mulieꝝ aſſumit: ſ3 eas tm̄ qs ſcriptura repħēdit: vt q ppter pctōꝛes venerat de peccatricibꝰ naſcēs oi3 pctā deleret. vñ ⁊ in pñtibꝰ raab meretrix ⁊ ruth moabitis ponit ⁊ berſabee vxoꝛ vrie. Hec hiero. ſ3 iſtud nō videt pbabilit dictū. qꝛ ipe ibidē dicit q ppter h reges tres de genealogia xpi tollunt. ſ. ochozias. ioas. amaſias. qꝛ ioꝛam miſcuerat ſe filie impijſſime iezabelis. iō filij eiꝰ vſq3 ad qrtā gñationē de genealogia xpi tollūtur. g nō eſt pbabile q ppter pctm̄ in xpi genealogia noia mulieꝝ expmunt. It q dicit ibi nullā ſctām mulierē poſitā in genealogia xpi: patet falſum de maria mr̄e xpi que ſanctiſſima eſt ⁊ fuit. Item q dicit raab ⁊ ruth ibi expſſas ppter pctm̄. nō videtur verū. imo ppter vtutis actū. De raab eñ ſcribit q ppter vtutem ſuſcepit exploꝛatoꝛes iſrl' ⁊ eos ſaluauit. vt3 Joſue. ij. ppter qd ponit in cathalogo illoꝝ qui ex fide fecerūt notabilē actū. vt habet ad Heb. xj. Nō aūt dr meretrix non obſtat. qꝛ hoc erat tantū ipius cognomē. ⁊ iō nō opoꝛtuit q eſſet talis ſm re3. ſicut aliqñ ecōtrario aliquis pauper ruſticus cognominatur noie regis: vt petrus rex vel hmōi. hebrei dicunt hoſpitatricem: vbi nos habemus meretricem. vt dixi plenius Joſue. ij. ca. ſimiliter qd dicit de ruth moabtide q eam ſcriptura repħendit nō videt verum. imo magis eam cōmendat. tum quia ſocrui ſue fideliter adheſerat. tum quia eiecta gentilitate fidem vniꝰ dei ſuſcepit: vt habetur Ruth. j. ca. tum quia in viduitate caſte vixit: vt dicitur Ruth. iij. ex verbis booz ad ipam. Benedicta es filia a domino et prioꝛem miſericoꝛdiam poſterioꝛe ſuperaſti. quia non es ſecuta iuuenes pauperes: